

U.–La regla 2a de l'article 770 queda redactada de la manera següent:

«2a La reconversió es proposarà amb la contestació a la demanda. L'actor disposarà de 10 dies per a contestar-la.

Només s'admetrà la reconvençió:

a) Quan es funde en alguna de les causes que puguen donar lloc a la nul·litat del matrimoni.

b) Quan el cònjuge demandat de separació o de nul·litat pretenga el divorci.

c) Quan el cònjuge demandat de nul·litat pretenga la separació.

d) Quan el cònjuge demandat pretenga l'adopció de mesures definitives, que no hagueren sigut sol·licitades en la demanda, i sobre les quals el tribunal no haja de pronunciar-se d'ofici.»

Dos.–S'afeg un nou paràgraf al final de la regla 4a de l'article 770, amb la redacció següent:

«En les exploracions de menors en els procediments civils es garantirà pel jutge que el menor pugui ser oït en condicions idònies per a la salvaguarda dels seus interessos, sense interferències d'altres persones, i es demanarà excepcionalment l'auxili d'especialistes quan això siga necessari.»

Tres.–S'introdueix una nova regla 7a a l'article 770, amb la redacció següent:

«7a Les parts, de comú acord, podran sol·licitar la suspensió del procés de conformitat amb el que preveu l'article 19.4 d'esta llei, per a sotmetre's a mediació.»

Quatre.–El paràgraf primer de l'apartat 2 de l'article 771 queda redactat de la manera següent:

«2. A la vista de la sol·licitud, el tribunal manarà citar els cònjuges i, si hi haguera fills menors o incapacitats, el Ministeri Fiscal, a una compareixença, en què s'intentarà un acord de les parts i que se celebrarà en els deu dies següents. A la dita compareixença haurà d'acudir el cònjuge demandat assistit pel seu advocat i representat pel seu procurador.»

Cinc.–Es modifica l'apartat 2 de l'article 775, que queda redactat de la manera següent:

«2. Estes peticions es tramitaran conforme al que disposa l'article 770. No obstant això, si la petició es fa per ambdós cònjuges de comú acord o per un amb el consentiment de l'altre i acompanyada d'una proposta de conveni regulador, regirà el procediment establert en l'article 777.»

Sis.–Es modifica l'apartat 2 de l'article 777, que queda redactat de la manera següent:

«2. A l'escrit pel qual es promoga el procediment haurà d'acompanyar-se el certificat de la inscripció del matrimoni i, si és el cas, els d'inscripció de naixement dels fills en el Registre Civil, així com la proposta de conveni regulador conforme al que estableix la legislació civil i el document o documents en què el cònjuge o cònjuges funden el seu dret, incloent-hi, si és el cas, l'acord final aconseguit en el procediment de mediació familiar. Si algun fet rellevant no poguera ser provat per mitjà de documents, en el mateix escrit es proposarà la prova que els cònjuges vullguen valdre's per a acreditar-ho.»

Set.–Es modifica l'apartat 5 de l'article 777, que queda redactat de la manera següent:

«5. Si hi ha fills menors o incapacitats, el tribunal demanarà informe del Ministeri Fiscal sobre els termes

del conveni relatiu als fills i oirà els menors si tingueren prou juí quan s'estime necessari d'ofici o a petició del Fiscal, parts o membres de l'Equip Tècnic Judicial o del propi menor. Estes actuacions es practicaran durant el termini al qual es referix l'apartat anterior o, si este no s'ha obert, en el termini de cinc dies.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei de 8 de juny de 1957, reguladora del Registre Civil.*

El paràgraf 1r de l'article 20 de la Llei de 8 de juny de 1957, reguladora del Registre Civil, queda redactat de la manera següent:

«1. Les de naixement, al registre del domicili del nascut o dels seus representants legals. En cas d'adopció internacional, l'adoptant o adoptants de comú acord podran sol·licitar que en la nova inscripció conste el seu domicili a Espanya com a lloc de naixement de l'adoptat. A les inscripcions així practicades se'ls aplicarà el que disposa el paràgraf final de l'article 16.»

Disposició final tercera.

El Govern remetrà a les Corts un projecte de llei sobre mediació basada en els principis establerts en les disposicions de la Unió Europea i, en tot cas, en els de voluntarietat, imparcialitat, neutralitat i confidencialitat i en el respecte als servicis de mediació creats per les comunitats autònomes.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

La present llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el « Boletín Oficial del Estado ».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 8 de juliol de 2005.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,

JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

12376 *LLEI 16/2005, de 18 de juliol, per la qual es modifica la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, per a regular les especialitats dels litigis transfronterers civils i mercantils a la Unió Europea. («BOE» 171, de 19-7-2005.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei. Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

L'obertura que per als països de la Unió Europea ha suposat la consagració d'un mercat únic en què circulen lliurement persones, mercaderies, servicis i capitals,

podria considerar-se incompleta si no anara acompanyada d'un sistema de garanties que assegurara als ciutadans europeus la tutela dels seus drets en este àmbit. Es per això que la tutela judicial efectiva que, en el nostre dret intern, consagra l'article 24 de la Constitució Espanyola, i que també es recull en l'article 47 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, ha d'estendre's també als litigis transfronterers originats pel funcionament del mercat únic.

Esta tutela judicial efectiva té una important manifestació en l'anomenada justícia gratuïta, el sentit últim de la qual obeeix a la necessitat que la carència de recursos econòmics no actue com a filtre de les possibilitats d'accés a la Justícia per part dels ciutadans. Per a pal·liar esta situació, el dret espanyol, ja des d'antic, va crear l'anomenat «benefici de pobresa», després conegut com a «benefici de gratuïtat de la justícia», i que en l'actualitat coneixem com a «dret de justícia gratuïta», o també, «dret d'assistència jurídica gratuïta».

La mateixa Constitució en l'article 119 disposa que la justícia serà gratuïta quan així ho dispose la llei i, en tot cas, respecte dels qui acrediten insuficiència de recursos per a litigar. D'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional (posada de manifest en sentències com la 30/1981, la 77/1983 o la 216/1988), la gratuïtat de la justícia es configura com un dret subjectiu la finalitat del qual és assegurar la igualtat de defensa i representació processal a qui no té mitjans econòmics, constituint al mateix temps una garantia per als interessos de la Justícia.

En l'actualitat, la regulació d'esta matèria es troba en la important Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, la qual va posar fi a la dispersió normativa fins llavors existent i que va tindre com a principal novetat la desjudicialització del procediment del reconeixement d'este dret. Una llei que ara ha de modificar-se per a incorporar al nostre ordenament jurídic la Directiva 2003/8/CE del Consell, de 27 de gener de 2003, destinada a millorar l'accés a la justícia en els litigis transfronterers per mitjà de l'establiment de regles mínimes comunes relatives a la justícia gratuïta per a estos litigis.

II

Però a més d'incorporar al nostre dret la citada Directiva 2003/8/CE, s'ha decidit aprofitar esta reforma de la Llei 1/1996, de 10 de gener, per a introduir-hi altres modificacions que tendixen bé a actualitzar la seua normativa a altres canvis realitzats en el nostre dret, bé a cobrir determinades llacunes o deficiències observades al llarg d'estos anys transcorreguts des de la seua aprovació.

D'esta manera, la llei dona una nova redacció a l'article 2 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, per a ajustar el seu text tant a la doctrina constitucional manifestada en la Sentència 95/2003, de 22 de maig, com als canvis normatius que han tingut lloc en els últims anys, com ocorre amb el règim aplicable a les associacions d'utilitat pública.

D'altra banda, a fi de millorar la protecció dispensada a les persones amb discapacitat, en la línia que ja han seguit altres normes (com la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat), es modifiquen l'article 5 i la disposició addicional segona per a incloure en l'àmbit d'aplicació de la llei a estes persones amb discapacitat i als qui les tinguen a càrrec seu, així com a les associacions que tinguen com a finalitat la protecció de persones amb discapacitat.

També ací s'aprofita per a reconsiderar alguns aspectes generals de la tramitació de les sol·licituds de reconeixement del dret, que en la pràctica perjudicaven l'efectivitat de la tutela judicial que la Constitució consagra. Este és el cas de la consideració de la suspensió dels terminis no sols de prescripció, sinó també de caducitat de les

accions amb anterioritat a l'inici del procés, i també de l'ampliació dels terminis amb què compten advocats i Col·legis d'Advocats en els supòsits d'insostenibilitat de les pretensions, i que foren manifestament insuficients en els supòsits de major complexitat.

III

La Directiva 2003/8/CE respon al propòsit de la Unió Europea, declarat en el Consell Europeu de Tampere de 15 i 16 d'octubre de 1999, d'instaurar unes normes mínimes que garantisquen un nivell adequat de justícia gratuïta per als assumptes transfronterers en el conjunt de la Unió. Estos litigis transfronterers serien, d'acord amb la definició oferida per la mateixa Directiva 2003/8/CE, aquells en què la part que sol·licita la justícia gratuïta està domiciliada o residix habitualment en un Estat membre diferent d'aquell altre Estat membre on es trobe el Tribunal competent per al seu coneixement o en el qual haja d'executar-se la resolució.

En este orde de coses, ha d'aclarir-se que els nacionals dels altres Estats membres de la Unió Europea ja gaudixen actualment d'accés gratuït a la justícia a Espanya, encara que no residisquen al nostre país, en les mateixes condicions que els ciutadans espanyols en els termes que es contenen en la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta. No obstant això, la Directiva 2003/8/CE reconeix en el benefici de la justícia gratuïta una sèrie de prestacions no recollides fins ara per la llei espanyola.

Així succeïx amb el reconeixement d'este dret a un col·lectiu que conforme a la llei no el té actualment, i que són els nacionals de tercers països que residisquen legalment en un dels Estats membres. La llei ha reconegut fins ara el dret a l'assistència jurídica gratuïta als estrangers que residisquen a Espanya, després que la Sentència del Tribunal Constitucional 95/2003, de 22 de maig, haja declarat la inconstitucionalitat que este benefici es concedira únicament als estrangers que residiren legalment a Espanya.

Així mateix, davant del reconeixement en la Llei 1/1996, de 10 de gener, de l'accés gratuït a tot tipus de processos als qui acrediten insuficiència de mitjans per a litigar, i que comprenen no sols persones físiques, sinó també a determinades persones jurídiques (associacions d'utilitat pública i fundacions inscrites al registre administratiu corresponent), la Directiva 2003/8/CE es limita a reconèixer el dret a la justícia gratuïta a les persones físiques i únicament en els processos en matèria civil i mercantil. No obstant això, en este àmbit, la Directiva inclou algunes prestacions puntuals que la nostra legislació no recull, com són els servicis d'interpretació, la traducció de documents presentats pel beneficiari a instància del Tribunal o autoritat competent i que siguen necessaris per a resoldre l'assumpte, o despeses de desplaçament que vagen a càrrec del sol·licitant del dret, si bé a este respecte haurà de tindre's en compte el que disposa el Reglament (CE) número 1206/2001 del Consell, de 28 de maig del 2001, relatiu a la cooperació entre els òrgans jurisdiccionals dels Estats membres en l'àmbit de l'obtenció de proves en matèria civil o mercantil.

Ha de precisar-se que la delimitació de l'àmbit objectiu dels litigis transfronterers entorn dels processos en matèria civil i mercantil comprén també els litigis derivats d'un contracte de treball, de conformitat amb el que disposa el Reglament (CE) núm. 44/2001 del Consell, de 22 de desembre de 2000, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil. La Llei 1/1996, de 10 de gener, ja reconeix amb caràcter general la justícia gratuïta als treballadors, que ara veuran ampliat el contingut del seu dret amb les novetats que introdueix el nou Capítol VIII d'esta llei per als litigis transfronterers.

IV

A partir d'estos pressupostos, la incorporació al nostre ordenament jurídic de la Directiva 2003/8/CE es basa en tres postulats:

a) Els drets de justícia gratuïta dels quals ja gaudixen els nacionals de la Unió Europea conforme a la nostra legislació vigent no han de minorar-se a l'empara de la Directiva.

b) El nou col·lectiu de beneficiaris (els nacionals de tercers països que residisquen legalment en un altre Estat membre) ha d'accedir a Espanya als drets que els reconeix la Directiva.

c) Les prestacions singulars que reconeix la Directiva no recollides per la nostra legislació, s'aplicaran exclusivament als beneficiaris, i en les circumstàncies que preveu la Directiva.

Estes circumstàncies justifiquen que les modificacions que comporta la Directiva comunitària s'hagen agrupat en un nou capítol de la Llei 1/1996, de 10 de gener, el règim general de la qual no es modifica.

V

En el nou Capítol VIII que s'introdueix en la Llei 1/1996, de 10 de gener, es regulen tant les especificitats derivades del reconeixement del dret en els litigis transfronterers com les noves obligacions que assumixen les institucions espanyoles com a autoritat expedidora o receptora de les sol·licituds de justícia gratuïta.

Ha d'aclarir-se ací que, d'acord amb el que exigeix la Directiva 2003/8/CE (considerant 32 i article 20), les disposicions del nou Capítol VIII prevaldran, en el seu àmbit material d'aplicació, i en allò que afecte les relacions entre els Estats membres de la Unió Europea (amb l'excepció de Dinamarca que es comenta a continuació) pel que fa als convenis internacionals subscrits que es referixen a esta matèria, com són el Conveni Europeu relatiu a la transmissió de sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta, de 27 de gener de 1977, i el Conveni de la Haia d'accés internacional a la Justícia, de 25 d'octubre de 1980. Fora d'eixe àmbit material o en relació a Estats no membres (o Dinamarca), es mantenen vigents els convenis i tractats internacionals que hagen sigut ratificats per Espanya pel que fa a esta matèria.

Especial menció ha de realitzar-se de l'àmbit d'aplicació que ací té el dret a la justícia gratuïta, que no comprén a la totalitat d'Estats membres de la Unió Europea, ja que Dinamarca no està subjecta a l'aplicació de la Directiva 2003/8/CE perquè, de conformitat amb els articles 1 i 2 del Protocol sobre la posició d'este Estat annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de la Comunitat Europea, no participa en este àmbit i no se la considera com a Estat membre a efecte de la cooperació judicial civil.

Finalment, igual que la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, esta llei té com a fonament competencial els establits per a l'Estat en l'article 149.1.3a, 5a i 6a de la Constitució Espanyola.

Article únic. *Modificació de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.*

La Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, es modifica en els termes següents:

U. L'article 2 queda redactat de la manera següent:

«En els termes i amb l'abast previstos en esta llei i en els tractats i convenis internacionals sobre la matèria en què Espanya siga part, tindran dret a l'assistència jurídica gratuïta:

a) Els ciutadans espanyols, els nacionals dels altres Estats membres de la Unió Europea i els

estrangers que es troben a Espanya, quan acrediten insuficiència de recursos per a litigar.

b) Les Entitats Gestores i Servicis Comuns de la Seguretat Social, en tot cas.

c) Les següents persones jurídiques quan acrediten insuficiència de recursos per a litigar:

1r. Associacions d'utilitat pública, previstes en l'article 32 de la Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del Dret d'Associació.

2n. Fundacions inscrites al Registre Públic corresponent.

d) En l'orde jurisdiccional social, a més, els treballadors i els beneficiaris del sistema de la Seguretat Social, tant per a la defensa en un juí com per a l'exercici d'accions per a l'efectivitat dels drets laborals en els procediments concursals.

De la mateixa manera, el dret a l'assistència jurídica gratuïta es reconeix als treballadors i als beneficiaris de la Seguretat Social per als litigis que sobre esta matèria se substancien davant de l'orde contenciós administratiu.

e) En l'orde contenciós administratiu, així com en la via administrativa prèvia, els ciutadans estrangers que acrediten insuficiència de recursos per a litigar tindran dret a l'assistència lletrada i a la defensa i representació gratuïta en els procediments que puguen portar a la denegació de la seua entrada a Espanya, a la seua devolució o expulsió del territori espanyol, i en tots els procediments en matèria d'asil.

f) En els litigis transfronterers en matèria civil i mercantil, les persones físiques previstes en el Capítol VIII d'esta llei, en els termes que s'hi estableixen.»

Dos. Es modifica l'apartat 5 de l'article 3 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, que queda redactat com seguix:

«5. En el supòsit de l'apartat 2 de l'article 6, no serà necessari que el detingut o pres acredite prèviament no tindre recursos, sense perjudi que si no se li reconeix amb posterioritat el dret a l'assistència jurídica gratuïta, este haurà d'abonar a l'advocat els honoraris meritats per la seua intervenció.

Tampoc serà necessari que les víctimes de violència de gènere, ni les víctimes del terrorisme, acrediten, prèviament, no tindre recursos quan sol·liciten defensa jurídica gratuïta especialitzada, si és el cas, ja que se'ls concedirà immediatament, sense perjudi que si no se'ls reconeix amb posterioritat el dret a esta, estes hagen d'abonar a l'advocat, i al procurador quan intervinga, els honoraris meritats.»

Tres. S'afeg un nou segon paràgraf a l'article 5, amb la qual cosa l'actual paràgraf segon passa a ser el tercer, amb la redacció següent:

«En les mateixes condicions assenyalades en el paràgraf anterior, es podrà reconèixer el dret a l'assistència jurídica gratuïta a les persones amb discapacitat assenyalades en l'article 1.2 de la «Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat», així com a les persones que els tinguen a càrrec seu quan actuen en un procés en nom seu i interès.»

Quatre. El paràgraf tercer de l'article 16 queda redactat de la manera següent:

«Quan la presentació de la sol·licitud del reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta es realitze abans d'iniciar el procés i l'acció pugua ser perjudicada pel transcurs dels terminis de prescripció, esta quedarà interrompuda sempre que dins

dels terminis establits en esta llei no siga possible assignar al sol·licitant, advocat i de ser preceptiu, procurador del torn d'ofici que exercite l'acció en nom del sol·licitant. Quan l'acció puga ser perjudicada pel transcurs dels terminis de caducitat, esta quedarà suspesa fins que recaiga una resolució definitiva en via administrativa, que reconega o que denegue el dret, i a partir d'este moment es reprendrà el còmput del termini.»

Cinc. El paràgraf primer de l'article 32 queda redactat de la manera següent:

«Quan l'advocat designat per a un procés considere insostenible la pretensió que pretén fer-se valdre, haurà de comunicar-ho a la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta, dins dels 15 dies següents a la seua designació, exposant els motius jurídics en què fonamenta la seua decisió. Transcorregut el termini sense que es produïska esta comunicació, o sense que l'advocat demane la seua interrupció per falta de la documentació necessària per a avaluar la pretensió, este queda obligat a assumir la defensa.»

Sis. El paràgraf primer de l'apartat 2 de l'article 33, queda redactat de la manera següent:

«Formulada la insostenibilitat de la pretensió, la Comissió demanarà al Col·legi d'Advocats un dictamen sobre la seua viabilitat que haurà d'emetre's en el termini de 15 dies.»

Set. S'addiciona un nou Capítol VIII amb el contingut següent:

«CAPÍTOL VIII

Assistència jurídica gratuïta en els litigis transfronterers de la Unió Europea

SECCIÓ 1a. NORMES GENERALS

Article 46. Àmbit d'aplicació.

1. En els litigis transfronterers tindran dret a l'assistència jurídica gratuïta regulada en este Capítol exclusivament les persones físiques que siguen ciutadans de la Unió Europea o nacionals de tercers països que residisquen legalment en un dels Estats membres. Pel que fa a l'efecte d'este Capítol, s'entendrà per Estat membre de la Unió Europea tots els Estats membres excepte Dinamarca.

2. El benefici d'assistència jurídica gratuïta es reconeixerà únicament en els litigis en matèria civil o mercantil, així com en els procediments extrajudicials en estes matèries quan la llei els impose a les parts o el jutjat o el tribunal remeta les parts a estos procediments.

En l'aplicació del Reglament (CE) núm. 44/2001 del Consell, de 22 de desembre de 2000, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil, el benefici d'assistència jurídica gratuïta es reconeixerà, igualment, en els litigis transfronterers derivats d'un contracte de treball.

L'assistència jurídica gratuïta podrà concedir-se també, quan es complisquen els requisits que s'exigixen en esta llei, per a:

a) L'execució de sentències dictades pels tribunals d'altres Estats membres de la Unió Europea en què s'haja obtingut el benefici de la justícia gratuïta.

b) L'execució de documents públics amb força executiva.

3. En les relacions amb els Estats que no siguen membres de la Unió Europea, l'aplicació d'este

Capítol no afectarà la resta de convenis i tractats multilaterals i bilaterals ratificats per Espanya.

Article 47. Litigis transfronterers.

1. Als efectes d'esta llei, s'entén per litigi transfronterer aquell en què la part que sol·licita l'assistència jurídica gratuïta residix habitualment o està domiciliada en un Estat membre de la Unió Europea diferent d'aquell altre on es trobe el jutjat o el tribunal competent per al seu coneixement o en el qual haja d'executar-se la resolució.

2. Per a la determinació de l'Estat membre en què està domiciliada una part del litigi transfronterer, s'aplicarà el que disposa l'article 59 del Reglament (CE) núm. 44/2001 del Consell, de 22 de desembre de 2000, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil.

3. El moment que es tindrà en compte per a determinar si hi ha un litigi transfronterer serà el de presentació de la sol·licitud d'acord amb este Capítol.

Article 48. Autoritats expedidores i receptores.

En l'àmbit d'aplicació d'este Capítol, seran autoritats expedidores i receptores de les sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta que s'envien o es reben a Espanya els Col·legis d'Advocats.

SECCIÓ 2a. RECONeixEMENT DEL DRET A ESPANYA

Article 49. Requisits per al reconeixement del dret.

1. Qui sol·licite assistència jurídica gratuïta a l'empara d'esta Secció haurà de residir o estar domiciliat en un Estat membre de la Unió Europea diferent d'Espanya. Per al reconeixement d'este dret s'observaran els requisits establits en els articles 3 a 5 d'esta llei.

2. Els límits econòmics establits en esta llei no impediran que el sol·licitant que els supere puga obtenir el benefici si prova que no pot fer front a les despeses processals a causa de les diferències en el cost de la vida entre l'Estat membre de la seua residència o domicili i Espanya. En este cas, es tindrà en compte el compliment per part del sol·licitant dels criteris de caràcter econòmic aplicables a l'Estat membre del seu domicili o residència habitual per a concedir la justícia gratuïta.

Article 50. Contingut material del dret.

1. El dret d'assistència jurídica gratuïta reconegut a l'empara d'esta Secció comprén totes les prestacions indicades en l'article 6, a excepció de l'apartat 2, amb l'extensió temporal de l'article 7, i, a més:

a) Els servicis d'interpretació.

b) La traducció dels documents presentats pel beneficiari a instàncies del jutjat o del tribunal o de l'autoritat competent i que siguen necessaris per resoldre l'assumepte.

c) Les despeses de desplaçament que vagen a càrrec del sol·licitant, quan les normes aplicables o el jutjat o el tribunal requerisquen la seua comparixença personal per a la defensa de la seua pretensió, i el jutjat o el tribunal decidisca que no hi ha altres mitjans satisfactoris de prendre declaració. A fi de considerar si és necessària l'assistència personal del sol·licitant, d'un testimoni o d'un pèrit, els jutjats i els tribunals tindran en compte el que preveu el Reglament (CE) número 1206/2001 del Consell, de 28 de maig de 2001, relatiu a la cooperació entre els òrgans jurisdiccionals dels Estats membres en l'àmbit de l'obtenció de proves en matèria civil o

mercantil, així com, si és el cas, altres convenis o normes aplicables.

d) La defensa i la representació gratuïtes per l'advocat i el procurador en el procediment judicial quan, tot i no ser legalment preceptiva la intervenció d'estos professionals, siga expressament requerida pel Jutjat o pel Tribunal per mitjà d'Interlocutòria motivada per la complexitat de l'assumpte o per a garantir la igualtat de les parts en el procés.

2. Els documents remesos per les autoritats expedidores competents en aplicació d'este Capítol estaran exempts de legalització i de qualsevol altra formalitat equivalent.

Article 51. *Sol·licitud del dret.*

1. Les sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta que provenen d'un altre Estat membre de la Unió Europea per a un litigi transfronterer es presentaran davant del Col·legi d'Advocats del lloc on es trobe el Jutjat o el Tribunal que ha de conèixer el procés principal per al qual se sol·licita l'assistència o davant el qual se sol·licite el reconeixement o l'execució d'una resolució.

Quan el Col·legi d'Advocats que rep la sol·licitud considere que és incompetent per a la seua tramitació, la remetrà al Col·legi que considere competent, de manera raonada. Si este rebutja també la sol·licitud, l'enviarà al Consell General de l'Advocacia Espanyola perquè decidisca quin és el Col·legi d'Advocats de la circumscripció del Jutjat o del Tribunal al qual correspon la seua tramitació, determinat este d'acord amb les regles dels articles 44 i següents de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, o, si és el cas, en les normes internacionals que siguen aplicables.

Quan se sol·licite el reconeixement excepcional del dret per concórrer qualssevol de les circumstàncies previstes en l'article 5 d'esta llei o quan s'allegue la impossibilitat de fer front a les despeses processals previstes en l'article 49.2, el Col·legi d'Advocats remetrà immediatament a la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta la sol·licitud i la documentació perquè resolga sobre la pretensió deduïda.

Les sol·licituds s'ompliran en el model oficial establert a este efecte, i podran presentar-se o bé directament per l'interessat, o bé a través de l'autoritat expedidora competent de l'Estat membre en què el sol·licitant tinga la seua residència habitual o el seu domicili. Les sol·licituds s'acompanyaran dels documents en què es funde la pretensió.

2. En el supòsit de concurrència de litigants en un mateix procés, el reconeixement del dret haurà de ser instat de manera individualitzada per a cada un dels interessats, d'acord amb el que disposa l'article 12.

3. El Ministeri de Justícia, a través de l'òrgan competent en virtut del que disposa l'article 10 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, notificarà a la Comissió Europea els noms i adreces de les autoritats receptores o expedidores competents a Espanya, els àmbits geogràfics sobre els quals tenen competència, els mitjans per a rebre les sol·licituds i, si s'escau, la llengua o les llengües oficials de les institucions de la Comunitat, a més de l'espanyol i, si és el cas, de les llengües oficials de la Comunitat Autònoma en què tinguen la seua seua les autoritats expedidores i receptores, en les quals s'acceptarà que s'ompliguen les sol·licituds de justícia gratuïta, així com la documentació acreditativa corresponent.

Quan una sol·licitud o la documentació corresponent es rep en una llengua no acceptada a Espanya, serà immediatament tornada a qui l'haja presentada perquè procedisca a la seua traducció i presentació en el termini de 15 dies comptadors des de la recepció del requeriment.

4. Una vegada presentada la sol·licitud, se seguiran en estos casos les normes previstes en els articles 13 a 21 amb l'especialitat que el termini d'esmena de deficiències de l'article 14 serà de 15 dies. Així mateix, s'observaran les normes recollides en el Capítol IV, en què siguen aplicables.

En tot cas, haurà d'informar-se el sol·licitant sobre la tramitació de la seua sol·licitud, la resolució de la qual serà motivada en cas de denegació total o parcial.

5. En els casos en què haja de tindre lloc a Espanya el reconeixement o execució d'una resolució judicial dictada per un Jutjat o un Tribunal d'un altre Estat membre de la Unió Europea en què s'haguera obtingut el benefici de la justícia gratuïta, el dret a l'assistència jurídica gratuïta s'instarà per mitjà d'una sol·licitud en què s'acredite el reconeixement del dret en eixe Estat i el compliment dels requisits de l'article 49.

Es podrà concedir, així mateix, el benefici de l'assistència jurídica gratuïta per a l'execució a Espanya de documents públics amb força executiva, quan el sol·licitant acredite el compliment dels requisits de l'article 49.

SECCIÓ 3a. RECONeixEMENT DEL DRET EN ALTRES ESTATS MEMBRES

Article 52. *Drets a Espanya.*

Les persones físiques que tinguen la seua residència habitual o el seu domicili a Espanya que pretenguen beneficiar-se d'assistència jurídica gratuïta en un altre Estat membre de la Unió Europea per a un litigi transfronterer dels previstos en este Capítol, podran accedir a Espanya als drets següents:

a) Assistència dels servicis d'orientació jurídica del Col·legi d'Advocats corresponent a la residència o domicili del sol·licitant fins que es presente la sol·licitud de justícia gratuïta en l'Estat membre on es trobe el Tribunal. Esta assistència inclourà l'assessorament del sol·licitant perquè la sol·licitud vaja acompanyada de tota la documentació acreditativa que siga necessària perquè pugua resoldre's sobre esta.

b) Traducció de la sol·licitud i de la documentació acreditativa necessària que haja de presentar-se a les autoritats d'este Estat membre.

Article 53. *Tramitació.*

1. Els drets recollits en l'article 52 podran sol·licitar-se davant del Col·legi d'Advocats que corresponga a la residència habitual o domicili del sol·licitant.

Si el Col·legi d'Advocats considera que la petició no té manera manifesta de fonament o no entra dins de l'àmbit d'aplicació d'este Capítol, es notificarà al sol·licitant en el termini de cinc dies, i traslladarà la sol·licitud a la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta perquè decidisca de manera definitiva sobre la negativa a remetre la sol·licitud.

2. Correspondrà al Col·legi d'Advocats transmetre la sol·licitud d'assistència jurídica gratuïta a les autoritats receptores de l'Estat membre de la Unió Europea on es trobe el Tribunal competent per al litigi del qual es tracte. Es remetrà en el termini de 15 dies a partir de la data en què la sol·licitud haja sigut omplida en la llengua o en una de les llengües

acceptades per l'Estat membre de l'autoritat receptora, i també els documents acreditatius, traduïts, si fóra necessari, a alguna d'estes llengües.

3. Sense perjudi del que preveu l'apartat anterior, el sol·licitant podrà beneficiar-se dels drets previstos en l'article 52 i presentar personalment la sol·licitud de justícia gratuïta davant l'autoritat receptora competent de l'Estat membre en el qual es trobe el Tribunal o en què haja d'executar-se la resolució.

Article 54. Denegació del dret.

Quan l'autoritat competent d'un altre Estat membre denegue la sol·licitud de justícia gratuïta realitzada des d'Espanya amb l'exercici dels drets de l'article 52, s'exigirà, si concorren les circumstàncies previstes en l'article 19, el reintegrament de les despeses corresponents a les traduccions.»

Huit. S'afeg un nou paràgraf tercer a la Disposició Addicional Segona, amb la redacció següent:

«També es reconeix el dret a l'assistència jurídica gratuïta, sense necessitat d'acreditar insuficiència de recursos per a litigar, a les associacions d'utilitat pública que tinguen com a fi la promoció i defensa dels drets de les persones amb discapacitat, assenyalades en l'article 1.2 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.»

Nou. S'afeg una nova disposició addicional amb la redacció següent:

«Disposició addicional sexta. *Informació al Ministeri de Justícia sobre els litigis transfronterers.*

A efectes estadístics, els Col·legis d'Advocats enviaran semestralment una relació de sol·licituds de reconeixement d'assistència jurídica gratuïta en els litigis transfronterers celebrats als altres Estats membres, amb indicació expressa de l'Estat del qual es tracte, quan el sol·licitant del dret tinga la seua residència habitual o el seu domicili a Espanya, així com de sol·licituds de reconeixement d'assistència jurídica gratuïta en els litigis transfronterers celebrats a Espanya, amb indicació expressa de l'Estat de residència habitual o domicili del sol·licitant del dret, al Consell General de l'Advocacia Espanyola, que este remetrà al Ministeri de Justícia.»

Deu. S'afeg una nova disposició addicional amb la redacció següent:

«Disposició addicional setèima. *Ús de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.*

Les Administracions Públiques competents procuraran i impulsaran l'ús de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en els tràmits lligats al reconeixement de dret d'assistència jurídica gratuïta, i en particular quan es tracte dels supòsits previstos en el Capítol VIII de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.»

Onze. S'afeg una nova disposició addicional amb la redacció següent:

«Disposició addicional octava. *Assistència jurídica gratuïta a les víctimes del terrorisme.*

1. Les persones declarades víctimes del terrorisme que acrediten insuficiència de recursos per a litigar, en els termes establits en la present Llei, tenen dret a la representació i defensa gratuïtes per l'advocat i el procurador en tots els processos i procediments administratius que tinguen causa directa

o indirecta en la situació que provoca l'esmentada condició. En estos supòsits, una mateixa direcció lletrada assumirà la defensa de la víctima.

Este dret assistirà també als drethavents en cas de defunció de la víctima.

2. En tot cas, es garantirà la defensa jurídica gratuïta i especialitzada de manera immediata a totes les víctimes del terrorisme que la sol·liciten, sense perjudi que, si no se'ls reconeix amb posterioritat el dret a l'assistència jurídica gratuïta, hauran d'abonar a l'advocat i al procurador, si és el cas, els honoraris meritats per la seua intervenció.

3. Els Col·legis d'Advocats adoptaran les mesures necessàries per a la designació urgent de lletrat d'ofici per a garantir l'assistència i defensa de les víctimes del terrorisme.»

Disposició final primera. Fonament constitucional.

Esta Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.3a, 5a i 6a de la Constitució.

Disposició final segona. Incorporació de Dret comunitari.

L'apartat sis de l'article únic d'esta Llei, per mitjà del qual s'introduïx un nou Capítol VIII en la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, incorpora al dret espanyol les disposicions de la Directiva 2003/8/CE del Consell, de 27 de gener de 2003, destinada a millorar l'accés a la justícia en els litigis transfronterers per mitjà de l'establiment de regles mínimes comunes relatives a la justícia gratuïta per a estos litigis.

Disposició final tercera. Habilitació normativa.

Es faculta el Govern per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per al desplegament i aplicació d'esta Llei.

Disposició final quarta. Entrada en vigor.

La present Llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 18 de juliol de 2005.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,

JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

12458 LLEI 17/2005, de 19 de juliol, per la qual es regula el permís i la llicència de conducció per punts i es modifica el text articulat de la llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària. («BOE» 172, de 20-7-2005.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESpanya

A tots els qui veguen i entenguen esta llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.